

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annettua lakia sekä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa laissa säädettäisiin selvityksestä, joka tulon saajan on annettava maksajalle, jotta maksaja voisi soveltaa kansainvälisen sopimuksen määräyksiä.

Lisäksi hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta perittäisiin lähdeveroa 15 prosenttia tai verosopimuksen edellyttämä tätä suurempi määrä, jos maksajan riittävän huolellisesti varmistaman tiedon mukaan osingon saajaan voidaan soveltaa verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä.

Riittävän huolelliseksi katsottavan varmistamisen eräs edellytys olisi, että osakkeen

säilyttämisestä on sovittu sellaisen omaisuudenhoitajan kanssa, josta on osingonjakohetkellä merkintä ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä. Rekisteriin merkittävien tietojen julkisuudesta ehdotetaan säädettäväksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa.

Osingon maksajan ei tarvitsisi antaa osingon saajan tietoja viranomaisille muutoin kuin pyydettyä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Hallintarekisteröidyle osakkeille maksettavien osinkojen lähdeverotusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran osinkoon, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen jälkeen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja verotuskäytäntö

Lähdevero osingosta

Rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain (627/1978), jäljempänä lähdeverolain, 7 §:n mukaan lähdevero osingosta on 28 prosenttia.

Jos vieraan valtion kanssa tehdyssä sopimuksessa tai muussa kansainvälisessä sopimuksessa, johon Suomi on liittynyt, on tulon tai varallisuuden verottamista koskevia määräyksiä, lähdeverolain 1 §:n 3 momentin mukaan lähdeverolakia sovelletaan kuitenkin vain silloin, kun mainituista määräyksistä ei

muuta johdu.

Lähdeverolain 10 §:n mukaan lähdeveroa perittäessä on noudatettava lähdeverolain 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen määräyksiä, mikäli tulon saaja esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista sopimuksen soveltamisen edellytyksistä. Tarkemmin asiasta säädetään rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa asetuksessa (1305/1996), jäljempänä lähdeveroasetus. Asetuksen 4 §:n mukaan lähdevero on aina perittävä lähdeverolain 7 §:ssä säädettyjen prosenttimäärien mukaan, jollei rajoitetusti verovelvollinen ennen suorituksen maksamista esitä maksajalle lähdeverokorttia tai ilmoita maksajalle nimeään, syntymäaikaansa ja osoitettaan kotivaltiossaan.

Suomella on tällä hetkellä voimassa 63 verosopimusta, jotka kattavat muun muassa kaikki OECD-valtiot sekä kaikki Euroopan unionin jäsenvaltiot Kyprosta lukuun ottamatta. Portfoliosijoituksissa osingon lähdevaltiolle myönnetty verotusoikeus vaihtelee nollassa ja 28 prosentin välillä. Verotusoikeus on neljässä sopimuksessa yli 15 prosenttia, 43 sopimuksessa 15 prosenttia ja 16 sopimuksessa vähemmän kuin 15 prosenttia.

Osakeomistuksen hallintarekisteröinti

Ulkomainen taho voi omistaa suomalaisen osakeyhtiön osakkeita anonymisti hallintarekisteröimällä omistuksensa. Ulkomaisten osakkeenomistajien hallintarekisteröinti perustuu arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/1991) 28 §:ään ja arvo-osuustileistä annetun lain (827/1991) 5 a §:ään, joissa säännellään hallintarekisteröitävien omaisuudenhoitotilien hoitamista. Lisäksi hallintarekisteröintiä koskevia säännöksiä on osakeyhtiölain (734/1978) 3 a luvussa.

Suomen arvo-osuusjärjestelmässä hallintarekisteröinnin hoitajina toimivat suomalaiset tilinhoitajayhteisöt, toisin sanoen säilyttäjä- eli custodian-pankit, jotka asiakkaanaan olevan ulkomaisen säilyttäjäpankin tai sijoituspalveluyrityksen toimeksiannosta avaavat hallintarekisteröityjä arvo-osuustilejä ulkomaisen pankin tai sijoituspalveluyrityksen ulkomaisten asiakkaiden osakeomistusten hallinnointia varten. Hallintarekisteriin merkitty osakeomistus on arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 28 §:n mukaan mahdollista vain muille kuin suomalaisille osakkeenomistajille.

Ulkomaiset sijoittajat sijoittavat Suomen markkinoille pääasiassa ulkomaisten pankkien kautta. Ulkomaiset pankit puolestaan säilyttävät hallinnoimiaan osakkeita hallintarekisteröidyillä tileillä suomalaisissa säilyttäjäpankeissa. Kaikki ulkomaiset pankit eivät kuitenkaan ole suorassa asiakassuhteessa suomalaiseen säilyttäjäpankkiin vaan toimivat toisten säilyttäjäpankkien välityksellä. Säilyttäjäpankkien asiakassuhteet muodostavat siten usein säilytysketjun, joka perustuu osakkeiden hallintarekisteröintiin.

Lähdeveron periminen hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta

Lähdeverolakia ja lähdeveroasetusta on käytännössä sovellettu siten, että osingosta on peritty lähdevero hallintarekisteröidyn arvo-osuustilin ulkomaisen tilinhaltijan ilmoittaman veromaatiedon mukaisesti, vaikka maksajalle ei ole esitetty lähdeveroasetuksen 4 §:ssä tarkoitettuja tietoja. Verotarkastusten yhteydessä yhtiöitä on kehoitettu noudattamaan 4 §:n määräyksiä.

Veromaatieto perustuu järjestelyyn, jossa säilytysketjun ensimmäinen ulkomainen säilyttäjäpankki ilmoittaa kotimaiselle säilyttäjäpankille asiakkaidensa verotuksellisen asuinvaltion ja sen, ovatko nämä asiakkaat oikeutettuja verosopimusten mukaiseen verokohteluun. Käytännössä tämä tapahtuu siten, että tilinavauksen yhteydessä ulkomainen säilyttäjäpankki määrittää sen, säilytetäänkö arvo-osuustilillä osakkeita asiakkaille, joille maksettaviin tuotonmaksuihin ei sovelleta verosopimusta, tai jos loppuasiakkaat ovat oikeutettuja verosopimusetuihin, mikä verosopimus tulee sovellettavaksi. Yksi ulkomainen säilyttäjäpankki hallinnoi yleensä useita eri hallintarekisteröityjä arvo-osuustilejä, joilla säilytetään osakkeita eri verostatuksen omaaville loppuasiakkaille veromaittain ryhmiteltyinä.

Tiedonvälityksen asiakkaiden verostatuksesta mahdollistaa hallintarekisteröintiin perustuva säilytysketju, jossa tieto loppusajan verotuksellisesta asuinvaltiosta välittyy säilyttäjäportaiden välillä. Osinko maksetaan säilytysketjussa siten, että tieto seuraavasta maksunsaajasta on vain edellisellä, maksun eteenpäin välittävällä portaalla. Näin ollen tarkka tieto suorituksen lopullisesta saajasta on ainoastaan sillä säilyttäjällä, johon lopullisella saajalla on asiakassuhde.

Vastuu perimättä jääneestä lähdeverosta

Jos lähdevero muutoin kuin veron perimiseen velvollisen laiminlyönnin johdosta on jäänyt perimättä, pannaan vero maksuun verovelvolliselle lähdeverolain 16 §:n 2 momentin nojalla. Lähdeveron perimisvelvollisuuden laiminlyönnin seurauksiin sovelletaan taas 8 §:n mukaan ennakkoperintälain (1118/1996) säännöksiä. Ennakkoperintälain

38 §:n mukaisesti lähdevero voidaan tällöin panna maksuun ainoastaan maksajalle eli tässä yhteydessä osingon jakajalle. Tästä seuraa nykyistä käytäntöä soveltavien osinkoa jakavien yritysten veroriski.

Maksajan laiminlyönniksi voidaan katsoa tilanne, jossa lähdeveroasetuksen 4 §:n mukaisia osingon saajaa koskevia tietoja ei esitetä maksajalle lähdeveroa perittäessä ja maksaja tästä huolimatta perii osingosta verosopimuksen mukaisen, 28 prosenttia alemman lähdeveron. Niin ikään voidaan laiminlyönniksi katsoa tilanne, jossa maksajalle annetut tiedot ovat ilmeisen totuutta vastaamattomia eikä maksajan voida siten katsoa olleen riittävän huolellinen lähdeveroa periesseen. Esimerkiksi merkittävän ulkomaisen säilyttäjäpankin omistuksen käsitteleminen kokonaan pankin omaan lukuun hallittuna omistuksena ja pankin asuinvaltion verosopimuksen soveltaminen osingosta perittävään veroon voisi olla tällainen tilanne.

Liikaa perityn lähdeveron palauttaminen

Osingon saaja voi hakea liikaa perityn veron palautusta siten kuin lähdeverolain 11 §:n 2 momentissa säädetään. Hakemuksesta tulee ilmetä lähdeveroasetuksen 4 §:ssä tarkoitetut tiedot. Hakemukseen tulee liittää maksajan tosite suorituksesta ja perityn lähdeveron määrästä sekä osingon saajan kotivaltion veroviranomaisen antama asumistodistus.

Vaihtoehtoisesti suorituksen maksaja voi tietyissä tilanteissa hakea ennakoperintälain 21 §:n 2 momentin nojalla liikaa tilitetyn lähdeveron palauttamista. Palauttaminen edellyttää tällöin myös vuosi-ilmoitusmerkintöjen oikaisemista.

Taloudellinen merkitys

Vuosina 2002 ja 2003 on rajoitetusti verovelvollisille maksettu osinkoja vuosittain yli 4,7 miljardia euroa ja näistä osingoista perityjen lähdeverojen määrä on vuosittain ollut yli 290 miljoonaa euroa.

Ulkomainen omistus suomalaisissa yhtiöissä on kansainvälisesti vertaillen poikkeuksellisen suuri. Ulkomaiset osakkeenomistajat omistivat vuoden 2004 lopussa 49,0 prosenttia suomalaisten arvo-osuusjärjestelmään liitettyjen yhtiöiden markkina-arvosta ja 35,3

prosenttia osakemäärästä.

Arvo-osuusjärjestelmässä olevien yhtiöiden hallintarekisteröidyt osakkeet edustavat valtaosaa koko ulkomaalaisomistuksesta. Esimerkiksi maaliskuun lopussa vuonna 2002 ulkomaalaisten omistamista osakkeista 91,31 prosenttia oli hallintarekisteröity.

1.2. Kansainvälinen kehitys ja lainsäädäntö eräissä muissa maissa

Suomen sääntely, jonka mukaan osingon maksajalla on oikeus soveltaa suoraan verosopimuksesta ilmenevää alempaa verokantaa, on kansainvälisessä vertailussa jossain määrin poikkeuksellinen. Tavanomaisesti ulkomaille maksettaviin osinkoihin sovelletaan eri maissa sisäistä verokantaa, jota voidaan alentaa verosopimuksen edellyttämälle tasolle hakemusteitse jälkikäteen. Tämän kaltaista palautusmenettelyä pääasiallisena menetelmänä soveltavat esimerkiksi Norja, Tanska, Saksa, Itävalta, Espanja, Alankomaat ja Luxemburg. Suomen käytännön kaltaista menettelyä soveltavat esimerkiksi Ruotsi ja vuoden 2005 alusta Ranska.

Ruotsi

Ruotsin arvopaperikeskuksella (VPC) ja kotimaisilla hallintarekisteröinnin hoitajilla on oikeus periä lähdevero verosopimuksen mukaisella alennetulla verokannalla, kun osingon saajan kotimaa ilmenee saatavilla olevista tiedoista. Maksettaessa osinkoja ulkomaiselle hallintarekisteröinnin hoitajalle voidaan soveltaa Ruotsin ja rekisteröinnin hoitajan kotivaltion verosopimusta rekisteröinnin hoitajan sitoutuessa suhteessa VPC:iin muun muassa toimittamaan pyydetäessä tiedot osingon saajasta. Myös lopullisen osingon saajan kotimaan ja Ruotsin välisestä verosopimuksesta voidaan soveltaa, jos viranomaisille toimitetaan tarvittavat tiedot.

Mikäli lähdevero on peritty virheellisesti, on veron perimiseen velvollinen (VPC tai kotimainen rekisteröinnin hoitaja) vastuussa verosta. Ulkomaisen hallintarekisteröinnin hoitajan toimiessa antamiensa sitoumusten vastaisesti voi veroviranomainen kieltää alennetun verokannan soveltamisen kyseiselle taholle osinkoja maksettaessa. Maksettaessa osinkoja Sveitsiin peritään lähdevero täysi-

määräisesti ja verosopimuksen mukaisia etuja on vaadittava palautusmenettelyssä.

Saksa

Osingon saaja ei pääsääntöisesti voi saada verosopimusetuja osinkoa maksettaessa vaan vasta palautusmenettelyn kautta. Palautusta haettaessa tulee hakemukseen liittää muun muassa osingon saajan kotivaltion veroviranomaisen antama asumistodistus. Vuodesta 2002 alkaen pankeilla ja muilla osingon jakamisesta huolehtivilla toimijoilla on ollut mahdollisuus hakeutua automaattisen palautusprosessin piiriin. Tietyissä hyvin rajatuissa tapauksissa verohallinto voi tapauskohtaisesti sopia verosopimusetujen myöntämisestä jo osinkoa maksettaessa, mutta tätä on käytännössä sovellettu ainoastaan työsuhdeosakeohjelmiin sekä amerikkalaisten talletustodistusten (ADR) muodossa olleisiin osakkeisiin.

Alankomaat

Verosopimusetujen myöntäminen voi, lukuun ottamatta Sveitsiin maksettuja osinkoja, periaatteessa tapahtua joko osinkoa maksettaessa tai palautusmenettelyn kautta. Etujen saaminen jo lähteellä edellyttää kuitenkin muun muassa osingon saajan asuinvaltion veroviranomaisen täyttämän hollanninkielisen todistuksen toimittamista osinkoa jakavalle yhtiölle ennen osingonjakoa. Käytännössä vaadittuja tietoja ei useimmiten pystytä toimittamaan osingonjakoon mennessä. Vastuu perimättä jääneestä verosta on osinkoa jakavalla yhtiöllä, vaikka perintä olisi tapahtunut osingon saajan toimittaman todistuksen mukaisesti.

Luxemburg

Luxemburgilla ei ole käytössä lainkaan menettelyä verosopimusetujen saamiseksi osingonjakohetkellä. Liikaa maksetun veron palauttamista voi hakea standardoidussa menettelyssä osingonjakoa seuraavan vuoden loppuun mennessä.

Käsittely Euroopan unionin tasolla

Euroopan komissio antoi 28 päivänä huhtikuuta 2004 tiedonannon (KOM/2004/0312

lopullinen) neuvostolle ja Euroopan parlamentille arvopaperien selvitystoiminnan kehitysmahdollisuuksista Euroopan unionissa. Tiedonannon mukaan rajat ylittäviin selvitystoimintoihin kohdistuvat odotukset ovat viime vuosina nousseet tuntuvasti. Palveluiden tarjoajat pyrkivät tehostamaan toimintojaan sijoittautumalla kaikkialle Eurooppaan joko itse tai sulautumisten ja yhteenliittymien avulla, mikä on jo johtanut merkittäviin rakenneuudistuksiin. Komission tavoitteena on luoda yleiset puitteet, joiden vallitessa kansalliset säännökset ja käytännöt eivät muodostaisi tehokkuusesteitä Euroopan unionin laajuiselle selvitystoiminnalle.

Tavoitteen toteuttamiseksi komissio ehdottaa neljää hanketta, joista yksi käsittää asiantuntijaryhmän perustamisen selvittämään yhteyden verotuksellisia esteitä. Tavoitteena on kahdenkertaiseen verotukseen johtavien käytänteiden eliminointi kilpailun edistämiseksi. Tiedonanto priorisoi tätä hanketta, joka saattaa vaikuttaa edetessään ulkomaille maksettavia osinkoja koskevaan sääntelyyn myös Suomessa, sillä tiedonannon mukaan tarkastelun kohteena ovat muun muassa mahdollisuudet yhtenäistää osinkotulojen lähdeverotusmenettelyjä. Asiantuntijatyöryhmän eli Fiscal Compliance Expert Groupin ensimmäinen kokous pidettiin huhtikuun 15 päivänä 2005 ja ryhmän odotetaan toimivan noin kahden vuoden ajan.

1.3. Nykytilan arviointi

Oikeustilan epäselvyys eli lain ja asetuksen sanamuodon ristiriita suhteessa sovellettuun käytäntöön on jo sellaisenaan erittäin ongelmallinen tilanne. Tästä ristiriidasta aiheutuu sekä ongelmia verovalvonnasta vastaaville viranomaisille että vaikeasti arvioitavia veroriskejä osinkoa jakaville yhtiöille.

Osingon saajan yksilöintitietojen kattava hankkiminen ennen osingon maksamista ei tilinhoitajayhteisöiltä saatujen tietojen mukaan ole käytännössä mahdollista. Osingon saajan identifioimisessa aiheutuu vaikeuksia erityisesti osakkeen omistuksen vaihtuessa lähellä osingonjakohetkeä tai kaupan selvittelyn viivästyessä. Näin ollen tietojen vaatiminen kaikissa tilanteissa, kuten nykyiset säännökset edellyttävät, aiheuttaisi todennäköisesti huomattavaa siirtymistä veron perimi-

sestä verosopimuksen mukaisesti jo osinkoa maksettaessa verosopimusetujen myöntämiseen palautusmenettelyn kautta.

Osinkoa jakavien suomalaisten yritysten edun mukaista olisi säilyttää osakkeenomistajilla mahdollisuus verosopimuksen mukaiseen alhaisempaan lähdeveroon jo lähdeveroa perittäessä nykyistä käytäntöä vastaavalla joustavalla ja kustannustehokkaalla tavalla. Menettelyn muuttaminen aikaisempaa huomattavasti monimutkaisemmaksi saattaisi aiheuttaa suomalaisten osakkeiden houkuttelevuuden vähentymistä erityisesti piensijoittajien osalta ja sitä kautta vaikuttaa epäedullisesti suomalaisten yhtiöiden osakekurssien kehitykseen.

Verohallinnon kannalta keskeiset ongelmat liittyvät verovalvontaan ja tietojenvaihtoon ulkomaisten veroviranomaisten kanssa. Nykyisen menettelyn mukaisella toiminnalla ei lähdeverojen perinnän oikeellisuuden valvonta ole kaikissa tilanteissa mahdollista. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että osinkoa jakava yhtiö, hallintarekisteröinnin hoitaja tai muukaan suomalainen osapuoli ei usein tiedä lopullista osingonsaajaa eikä siis voi valvoa lähdeverojen oikeamääräisyyttä. Tietoja ei aina saada myöskään verotarkastuksissa.

Tietojen puutteellisuudesta johtuu myös, että osinkotuloja koskeviin kansainvälisiin virka-apupyyntöihin ei voida kaikilta osin vastata eikä kansainvälistä tietojenvaihtoa harjoittaa tehokkaasti.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet

Nykytilan arvioinnissa esitetyt seikat huomioon ottaen tulisi hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavan osingon lähdeverotusta uudistettaessa pyrkiä mahdollisimman pitkälti saavuttamaan seuraavat tavoitteet:

- suomalaisten pääomamarkkinoiden toimivuuden ja kilpailukyvyn turvaaminen;
- luotettava lähdeveron perintäjärjestelmä;
- selkeä ja oikeudenmukainen vastuu perimättä jääneestä verosta;
- yhtiöiden verovastuuseen liittyvän veroriskin pienentäminen; ja

— viranomaisten tiedonsaanti-intressi.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Ehdotus 10 §:n muuttamiseksi

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan selvityksenä verosopimuksen sovellettavaksi tulemisen edellytyksistä verovelvollisen tulisi esittää suorituksen maksajalle joko lähdeverokortti tai ilmoittaa tälle nimensä, osoitteensa kotivaltiossaan ja syntymäaikansa sekä mahdollinen muu virallinen tunnistetietonsa. Nämä tiedot ovat välttämättömiä sen mahdollistamiseksi, että suorituksen maksaja voi luotettavasti arvioida verovelvolliselle maksettavaan suoritukseen sovellettavan verosopimuksen.

Jos lähdeverokorttia tai edellä mainittuja yksilöintitietoja ei esitettäisi maksajalle, ei tämä voisi soveltaa verosopimuksen määräyksiä, vaan suorituksesta olisi perittävä lähdeveroa siten kuin 7 §:ssä säädetään. Esitetävästä selvityksestä säädetään nykyisin lähdeveroasetuksen 4 §:ssä. Olennaisella tavalla perittävän lähdeveron määrään vaikuttavana seikkana siitä ehdotetaan perustuslain (731/1999) vaatimukset huomioon ottaen säädettäväksi lain tasolla.

Ehdotettava uusi 10 b § muodostaisi poikkeuksen tähän menettelyyn. Kyseisen säännöksen soveltuessa verosopimusvaltioon maksetusta osingosta voitaisiin periä veroa 15 prosenttia tai verosopimuksen edellyttämä tätä korkeampi määrä. Verosopimuksen mukaisen 15 prosenttia alemman veron periminen tai esimerkiksi Suomen ja Iso-Britannian välisen verosopimuksen mukainen lähdeverosta vapauttaminen sen sijaan edellyttäisi aina lopullista osingon saajaa koskevien tietojen esittämistä siten kuin 10 §:ssä säädettäisiin.

Pykälä jaettaisiin lisäksi kahteen momenttiin ja siihen ehdotetaan tehtäväksi vähäisiä sanonnallisia muutoksia.

Hallintarekisteröidyille osakkeelle maksettavasta osingosta perittävää lähdeveroa koskevat ehdotukset

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 b §. Pykälässä säädettäisiin menettelystä, jonka mukaan hallintarekisteröidyille osakkeelle

maksettavasta osingosta, jonka saajaan maksajan käytettävissä olevien tietojen mukaan voidaan soveltaa Suomen solmiman verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä, voitaisiin periä veroa 15 prosenttia ilman selvitystä lopullisesta osingonsaajasta.

Maksettaessa osinkoa niihin muutamiin valtioihin, joiden kanssa solmitun verosopimuksen mukaan osingosta voidaan periä veroa jokin 15 prosenttia suurempi määrä, voitaisiin vero periä sopimuksessa sovitun määrällisenä ehdotettavan menettelyn puitteissa. Maksettaessa osinkoa niihin valtioihin, joiden kanssa verosopimusta ei ole, osingoista perittäisiin lähdeveroa 28 prosenttia kuten nykyisinkin.

Edellytyksenä veron perimiselle 15 prosentin määrällisenä olisi, että maksaja on riittävän huolellisesti varmistanut, että osingon saaja asuu valtiossa, jonka kanssa Suomella on voimassa oleva verosopimus ja, että osingon saajaan sovelletaan tämän sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä.

Selvityksenä tällaisesta riittävästä huolellisuudesta maksajan tulisi voida esittää tilinhoitajayhteisön, eli useimmiten suomalaisen pankin, ja tämän asiakkaan, eli useimmiten omaisuudenhoitotilin tilinhaltijana toimivan ulkomaisen säilyttäjäpankin, välinen sopimus, jonka sisällölle asetettavista vähimmäisvaatimuksista määrättäisiin yksilöidysti 2 momentissa.

Tilinhoitajayhteisöön rinnastettaisiin tilinhoitajayhteisön asiamies, joka käytännössä solmii hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttämistä koskevan sopimuksen tilinhaltijan kanssa.

Sopimuksessa tilinhoitajayhteisön asiakkaan, josta käytettäisiin laissa nimitystä ulkomainen omaisuudenhoitaja, tulisi ilmoittaa osingonjakoa varten osingon saajan verotuksellinen asuinvaltio sekä se, voidaanko saajaan soveltaa kyseisen verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä vai onko saaja mahdollisesti oikeudelliselta muodoltaan yhtiö, joka on verosopimuksessa poikkeuksellisesti suljettu näiden määräysten soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi tulisi sitoutua ilmoittamaan näissä olosuhteissa tapahtuneista muutoksista sekä pyydettyä toimittamaan osingon saajaa koskevia tietoja.

Ulkomaisella omaisuudenhoitajalla tarkoitettaisiin pankkien ja sijoituspalveluyritysten

lisäksi myös muita tahoja, joille voidaan arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:n mukaan avata omaisuudenhoitotili.

Pankkisalaisuudesta mahdollisesti aiheutuvien ongelmien välttämiseksi 3 momentissa säädettäisiin, että tilinhoitajayhteisön tulisi pyynnöstä toimittaa osinkoa jakavalle yhtiölle edellä tarkoitettu sopimus tai siitä kopio ainakin niiltä osin, joissa on määrätty edellä mainituista seikoista.

Säännöksen soveltamisalaa ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että omaisuudenhoitajan tulisi olla verosopimusvaltioon sijoittautunut toimija. Määräyksellä pyrittäisiin rajoittamaan säännöksen soveltamisalaa sellaisissa valtioissa toimivien tahojen kanssa tehtyihin sopimuksiin, joista viranomaisilla on tietojenvaihdon puitteissa mahdollista saada tehokkaasti tietoja. Näiden alueiden ulkopuolelle sijoittautuneiden omaisuudenhoitajien markkinaosuuksien voidaan arvioida olevan marginaalisia, eikä rajauksen siten voida olettaa merkittävällä tavalla vaikeuttavan järjestelmän toimimista.

Lisäksi ehdotetaan, että säännöksen soveltamisen edellytyksenä olisi, että omaisuudenhoitaja olisi osingonjakohetkellä merkitty verohallinnon ylläpitämään ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin.

Ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteristä säädettäisiin lain uudessa 10 c §:ssä. Omaisuudenhoitaja voitaisiin merkitä rekisteriin hakemuksen perusteella. Hakemuksessa hakijan olisi vakuutettava, että sen solmitut sopimukset täyttävät 10 b §:n 2 momentissa mainitut edellytykset. Hakemuksen tulisi lisäksi sisältää hakijan yksilöinti- ja yhteystiedot.

Rekisteristä poistettaisiin omaisuudenhoitaja, joka jättää olennaisella tavalla noudattamatta sopimuksen ehtoja tai yleisiä tiedonantovelvollisuuksia koskevia säännöksiä. Hakija voitaisiin jättää merkitsemättä rekisteriin, jos aiempien laiminlyöntiensä perusteella hakijan voidaan olettaa olennaisesti laiminlyövänsä velvollisuutensa. Omaisuudenhoitaja voitaisiin poistaa rekisteristä myös oman pyyntönsä perusteella.

Tiedonantovelvollisuuksia koskevalla maininnalla tarkoitettaisiin muun muassa veroviranomaisen, rahoitustarkastuksen, poliisin tai osakkeen liikkeeseen laskeneen yhtiön lakiin perustuvaan tietopyyntöön vastaamisen lai-

minlyöntiä.

Olenaisena laiminlyöntinä ei pidettäisi sitä, että laajemman tietopyynnön yhteydessä yksittäisien, vähäisiä osinkoja saaneiden osakkeenomistajien tietoja ei saataisi tai että tiedoissa olisi vähäisiä, merkityksettömiä puutteita. Käytännössä tietojen saamisen varmistaminen saattaisi edellyttää niiden keräämistä jo osingonjaon yhteydessä, koska tämän jälkeen niiden kattava hankkiminen saattaa markkinatoimijoilta saatujen tietojen mukaan olla ongelmallista.

Rekisteristä poistettavan kuulemiseen, poistetun merkitsemiseen uudelleen rekisteriin, toimivaltaisen veroviraston määrittämiseen sekä muutoksenhakuun sovellettaisiin vastaavasti, mitä ennakkoperintälain säädetään ennakkoperintärekisterin osalta. Ennen rekisteristä poistamista tulisi omaisuudenhoitajaa siis kuulla asiasta siten kuin ennakkoperintälain 26 §:ssä säädetään. Jos laiminlyöntiin syyllistynyt omaisuudenhoitaja osoittaisi muuttaneensa menettelyjään siten, että se kykenee jälleen toimimaan velvoitteidensa mukaisesti, se voitaisiin jättää poistamatta rekisteristä. Rekisteristä poistettu voitaisiin hakemuksesta merkitä uudelleen rekisteriin vastaavasti kuin ennakkoperintälain 27 §:ssä säädetään. Toimivaltainen verovirasto olisi ennakkoperintälain 29 §:n nojalla käytännössä Uudenmaan verovirasto, koska rekisteriin merkityillä ei useimmiten olisi Suomessa kotikuntaa. Muutoksen hakemiseen sovellettaisiin, mitä ennakkoperintälain 48—53 §:ssä säädetään.

Ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin tietoihin sovellettaisiin verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, jonka nojalla verotustiedot ovat salassa pidettäviä lain 2 luvussa säädettyinä poikkeuksin. Rekisterin tietojen julkisuudesta ehdotetaan säädettäväksi lain 9 §:ssä. Julkisia tietoja olisivat ulkomaisen omaisuudenhoitajan nimi sekä mahdollinen tunnus tai muu vastaava yksilöintitieto. Julkisuus ei koskisi yhteisöjen osoite- tai muita yhteystietoja eikä muita verohallinnon rekisteriin yhteisöstä merkittäviä tietoja. Julkisiin tietoihin ei sisältyisi henkilötietoja kuten yhteisöjä edustavien henkilöiden nimi- tai yksilöintitietoja.

Osingonjakohetkellä voisi osingonjaosta ja lähdeveron perimisestä huolehtiva tilinhoitajayhteisö tarkistaa rekisteristä esimerkiksi au-

tomaattisen tietojenkäsittelyn avulla, mitkä toimijat on sinä hetkenä merkitty rekisteriin.

Rekisteri olisi tarpeellinen väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja järjestelmän perusteena olevan markkinatoimijoihin kohdistuvan luottamuksen säilyttämiseksi. Rekisterimerkinnän edellyttäminen helpottaisi osaltaan verovalvontaa. Omaisuudenhoitajan laiminlyönnin toteamisella ei olisi merkitystä maksajan vastuuseen jo aikaisemmin peritystä verosta.

Lakiin lisättävässä uudessa 10 d §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että lopullista osingon saajaa ei tarvitsisi yksilöidä myöskään vuosi-ilmoituksella, jos näitä tietoja ei siinäkään vaiheessa ole käytettävissä. Lopullisen osingon saajan tietojen sijasta maksaja tai maksajan asiamiehenä toimiva tilinhoitajayhteisö voisi ilmoittaa tilinhoitajayhteisön asiakkaana toimivan ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot. Maksajan tulisi lisäksi vuosi-ilmoituksella ilmoittaa, onko kyseessä hallintarekisteröity omistus ja omistetaanko osakkeet omaan vai jonkun muun tahon lukuun. Osingon saajan kotivaltioksi tulisi kuitenkin aina ilmoittaa lopullisen osingon saajan kotivaltio.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu menettely mahdollistaisi veron perimisen jo maksuhetkellä verosopimuksen edellyttämän veroprosentin mukaisesti, mitä on pidettävä suomalaisten pääomamarkkinoiden toimivuuden kannalta erittäin olennaisena seikkana ja myös kansainvälisesti hyvin kilpailukykyisenä ratkaisuna. Valtaosasta osingon saajia ei edellytettäisi muuta tietoa kuin säilytysketjua pitkin saatu tieto verosopimuksen soveltumisesta sekä selvitystä tämän tiedon riittävän huolellisesta varmistamisesta. Uudistus ei näiden osingon saajien osalta monimutkaistaisi merkittävästi nykyisin sovellettavaa perintämenettelyä.

Väärinkäytöksien mahdollisuuksien voitaisiin arvioida vähentyvän nykyiseen tilanteeseen verrattuna, koska alle 15 prosentin lähdeveron periminen edellyttäisi kattavampia tietoja osingon saajasta kuin mitä osingon maksajalle ja verohallinnolle nykyisin annetaan. Toisaalta tämä johtaisi myös tällaisten osingon saajien joutumiseen entistä useammin palautusmenettelyn piiriin. Erityisesti

voidaan mainita Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Ranskassa, Sveitsissä ja Venäjällä asuvat osingon saajat.

Ehdotettu ratkaisumalli selkeyttäisi vastuuta perimättä jääneestä verosta ja rajoittaisi osingonmaksajan veroriskejä. Huolellisesti toimineen osingon maksajan ei pääsääntöisesti voitaisi katsoa syyllistyneen laiminlyöntiin, vaikka osingon saajan antamat tiedot osoittautuisivat virheellisiksi. Koska kyseessä ei siten olisi veron perimiseen velvollisen laiminlyönti, ei osingon maksaja olisi vastuussa verosta. Osingon saajaan voitaisiin tällöin kuitenkin kohdistaa lähdeverolain 16 §:n 2 momentin mukainen maksuunpano.

Esitetyllä menettelyllä olisi todennäköisesti myös joitakin epätoivottavia vaikutuksia. Verovalvonnan toimittaminen vaikeutuisi, koska osingonsaajatietoja ei useimmissa tapauksissa edellytetä. Muissa kuin verosopimusvaltioissa asuvien osingon saajien mahdollisuudet päästä aiheetta 15 prosentin veron piiriin saattaisivat lisääntyä verrattuna voimassaolevan lainsäädännön asettamiin edellytyksiin. Muissa kuin verosopimusvaltioissa asuvat osingon saajat olisivat lisäksi pääsääntöisesti virka-avun kautta tapahtuvan perinnän ulottumattomissa heille maksuunpantujen verojen osalta. Osingon saajien yksilöintitiedon puuttuminen ei myöskään mahdollistaisi sellaisten vertailu- tai virkaaputietojen kattavaa antamista, joista tulon lopullinen saaja ilmenisi. Tämän nykyisinkin vallitsevan asiointilan jatkuminen ei olisi täysin johdonmukaista Suomen muissa yhteyksissä ajaman avoimen tietojenvaihdon periaatteen kanssa.

Hallitus on kuitenkin arvioinut, että nämä pääasiassa viranomaisten tiedonsaanti-intressiin liittyvät epätoivottavat kehityspiirteet olisivat vaikutukseltaan ja laajuudeltaan hyväksyttävissä, jotta esityksen muut tavoitteet saavutettaisiin. Tavoitteita ovat muun muassa suomalaisten pääomamarkkinoiden toimivuuden ja kilpailukyvyn turvaaminen, selkeän ja oikeudenmukaisen verovastuun takaaaminen sekä yhtiöiden veroriskien rajoittaminen.

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun muutoksen vaikutuksia verotuloihin ei käytettävissä olevien tietojen perus-

teella voida arvioida. Voidaan yhtäältä olettaa, että tilastojen mukaan muihin kuin verosopimusvaltioihin maksettujen osinkojen määrä, joka pitää sisällään myös tosiasiaa verosopimusvaltioissa asuville tuntemattomille saajille maksettuja osinkoja, tulisi josain määrin laskemaan. Verohallinnon tilastojen mukaan vuonna 2003 muihin kuin verosopimusvaltioihin maksettiin osinkoja yli 381 miljoonaa euroa ja niistä perittiin lähdeveroja noin 97 miljoonaa euroa.

Toisaalta on mahdollista, että kaikkia osinkoja, jotka on ilmoitettu maksetun valtioihin, joiden kanssa solmittujen verosopimusten mukaan Suomella ei ole osinkoon lainkaan verotusoikeutta tai verotusoikeus on alle 15 prosenttia, ei tosiasiaa ole maksettu näissä valtioissa asuville lopullisille edunsaajille. Esimerkiksi Isoon-Britanniaan on tilastojen mukaan maksettu vuonna 2003 osinkoja yli 500 miljoonaa euroa, mikä on Ruotsin jälkeen selkeästi suurin yksittäiseen valtioon maksettu määrä. Lisäksi alemman veron perimiseksi edellytettäviä tietoja ei todennäköisesti saataisi kaikista tällaisiin valtioihin maksettavista osingoista. Voidaan siten arvioida, että osasta sellaisia osinkoja, joista nykyisin ei peritä lähdeveroakaan tai veroa peritään alle 15 prosenttia, perittäisiin muutoksen jälkeen veroa 15 prosenttia.

Lisäksi voidaan mainita lähdeverojen kertymään vaikuttavana tekijänä yhtiöveron hyvitysjärjestelmän poistuminen käytöstä vuoden 2005 alusta, minkä seurauksena Suomi voi verottaa useisiin sellaisiin maihin maksettavaa osinkoa, joiden kanssa solmittu verosopimus kielsi verottamisen niin kauan, kuin Suomessa asuva henkilö oli oikeutettu yhtiöveron hyvitykseen. Esimerkkeinä tällaisista verosopimuksista voidaan mainita Suomen ja Alankomaiden sekä Itävallan väliset verosopimukset.

3.2. Vaikutusarvioinnin seuranta

Ehdotettu järjestelmä on kansainvälisesti tarkasteltuna innovatiivinen ja joustava, mutta sen vaikutuksia esimerkiksi verotulojen määrään on erittäin vaikea arvioida. Ottaen myös huomioon Euroopan unionin tasolla tapahtuva selvitystyö, jonka odotetaan valmistuvan kahden vuoden kuluessa, ja siitä mahdollisesti aiheutuvat uudet muutostarpeet, oli

esitystä valmisteltaessa esillä mahdollisuus säätää muutoksesta väliaikaisella lailla. Jos laki olisi väliaikainen, sijoittajien epävarmuus saattaisi aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia pääomamarkkinoille, mihin useat asiasta kuullut tahot viittasivat. Sen vuoksi katsottiin tarkoituksenmukaiseksi ehdottaa, että asiasta säädettäisiin pysyvällä lailla. Edellä mainituista syistä olisi kuitenkin tarpeen, että järjestelmän vaikutuksia muun muassa pääomamarkkinoiden kehitykseen, verotulojen kertymään ja verotuksen oikeellisuuteen sekä yleisesti että yksittäistapauksissa seurattaisiin esimerkiksi Verohallituksen antamien raporttien perusteella.

3.3. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia. Lähdeveron palautushakemusten lisääntymisestä johtuvat mahdolliset lisätehtävät hoidettaisiin olemassa olevalla henkilöstöllä.

4. Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallituksen kanssa.

Esityksestä on kuultu seuraavia tahoja: Suomen Pankki, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry, Suomen Pankkiyhdistys ry, Suomen Veroasiantuntijat ry, Veronmaksajain Keskusliitto ry ja Suomen Arvopaperikeskus Oy. Kuullut tahot pääosin tukivat esityksen päälinjoja. Verohallituksen verotarkastusyksikkö on kuitenkin korostanut kommentteissaan ehdotettujen muutoksien ongelmallisuutta verovalvonnan kannalta.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vuoden 2006 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa. Rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain 10 b—10 d §:ää sovellettaisiin osinkoon, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/1978) 10 §, sekä
lisätään lakiin uusi 10 b—10 d § seuraavasti:

10 §

Lähdeveroa perittäessä noudatetaan 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen määräyksiä, jos tulon saaja ennen suorituksen maksamista esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista sopimuksen soveltamisen edellytyksistä. Selvityksenä tulon saaja voi esittää lähdeverokortin taikka ilmoittaa nimensä, syntymäaikansa ja mahdollisen muun virallisen tunnistetietonsa sekä osoitteensa kotivaltiossaan.

Jos selvitys esitetään sen jälkeen, kun suoritus on maksettu, mutta ennen liikaa perityn veron tilittämistä valtiolle, on veron perintä oikaistava. Samoin on meneteltävä, jos veroa on peritty muutoin liikaa.

10 b §

Poiketen siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta peritään lähdeveroa 15 prosenttia, jos maksaja on 2 ja 3 momentissa tarkoitetulla tavalla riittävän huolellisesti varmistanut, että osingon saajaan sovelletaan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Jos sopimuksen mukaan Suomella on kuitenkin oikeus periä osingosta veroa enemmän kuin 15 prosenttia, vero peritään sopimuksen mukaisesti.

Selvityksenä osinkoa koskevien määräyksiä soveltumisen riittävän huolellisesta varmistamisesta pidetään sopimusta, jossa joko tilinhoitajayhteisö tai tilinhoitajayhteisön asiamies ja ulkomainen omaisuudenhoitaja sopivat hallintarekisteröidyn osakkeen säilyttämisestä. Sopimuksen mukaan omaisuudenhoitajan tulee:

1) ilmoittaa osingonmaksua varten valtio, jossa lopullisen osingon saajan kotipaikka on, ja vakuuttaa, että Suomen ja kyseisen valtion välisen kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä sovelletaan osingon saajaan;

2) sitoutua ilmoittamaan välittömästi tilinhoitajayhteisölle tai tämän asiamiehelle 1 kohdassa tarkoitettuja seikkoja koskevista muutoksista; ja

3) sitoutua pyydettyään ilmoittamaan osingon saajan nimi, syntymäaika, mahdollinen muu virallinen tunnistetieto ja osoite kotivaltiossa sekä toimittamaan asianomaisen valtion veroviranomaisen antama todistus osingon saajan verotuksellisesta asuinvaltiosta.

Lisäksi edellytetään, että ulkomaisen omaisuudenhoitajan kotipaikka on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Omaisuudenhoitajasta on myös oltava osingonjakohetkellä merkintä verohallinnon ylläpitämässä ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä.

Tilinhoitajayhteisön tai tämän asiamiehen on pyynnöstä toimitettava hallintarekisteröidyn osakkeen liikkeeseenlaskijalle 2 momentissa tarkoitettu sopimus tai siitä kopio siltä osin, kuin sopimus sisältää 2 momentissa tarkoitettuja tietoja.

10 c §

Merkintä ulkomaisesta omaisuudenhoitajasta ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin tehdään omaisuudenhoitajan hakemuksesta. Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot ja yhteystiedot. Lisäksi hakijan on vakuutettava, että sen

tekemät hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttämistä koskevat sopimukset täyttävät 10 b §:n 2 momentin edellytykset.

Rekisteristä voidaan poistaa se, joka jättää olennaisella tavalla noudattamatta 10 b §:n 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen ehtoja tai tiedonantovelvollisuuksia koskevia säännöksiä, sekä se, joka sitä pyytää. Rekisteriin voidaan jättää merkitsemättä hakija, jonka voidaan olettaa aiempien laiminlyöntien perusteella olennaisesti laiminlyövä edellä tarkoitetut velvollisuutensa.

Rekisteriin sovelletaan soveltuvin osin, mitä ennakkoperintälaissa säädetään ennakkoperintärekisteristä.

10 d §

Jos maksajalla ei ole vuosi-ilmoitusta antaessaan käytettävissään tietoja osingon saajasta, vuosi-ilmoituksella annetaan ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot. Kotivaltioksi ilmoitetaan kuitenkin osingon saajan kotivaltio. Lisäksi on annettava tieto siitä, onko osingonmaksun perusteena olevan osakkeen omistusoikeus hallintarekisteröity ja hallitanko osaketta omaan vai toisen lukuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 10 b—10 d §:ää sovelletaan osinkoon, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen jälkeen.

2.

Laki**verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta 30 päivänä joulukuuta 1999 annettuun lakiin (1346/1999) siitä lailla 249/2001 kumotun 9 §:n tilalle uusi 9 § seuraavasti:

9 §	(627/1978) 10 c §:ssä tarkoitetun ulkomais-
<i>Ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterin julkiset tiedot</i>	ten omaisuudenhoitajien rekisterin tiedoista julkisia ovat yhteisön nimi sekä tunnus tai muu vastaava yksilöintitieto.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain 20 .

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____ 20 .

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Antti Kalliomäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta 11 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (627/1978) 10 § sekä
lisätään lakiin uusi 10 b—10 d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Lähdeveroa perittäessä on noudatettava 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen määräyksiä, mikäli tulon saaja esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista sopimuksen soveltamisen edellytyksistä. Jos selvitys esitetään sen jälkeen, kun vero on peritty, mutta ennen liikaa perityn määrän tilittämistä valtiolle, on veron perintää oikaistava. Samoin on meneteltävä, mikäli veroa on muutoin peritty liikaa.

Ehdotus

10 §

Lähdeveroa perittäessä noudatetaan 1 §:ssä tarkoitetun kansainvälisen sopimuksen määräyksiä, jos tulon saaja *ennen suorituksen maksamista* esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista sopimuksen soveltamisen edellytyksistä. *Selvityksenä tulon saaja voi esittää lähdeverokortin taikka ilmoittaa nimensä, syntymäaikansa ja mahdollisen muun virallisen tunnistetietonsa sekä osoitteensa kotivaltiossaan.*

Jos selvitys esitetään sen jälkeen, kun *suoritus on maksettu*, mutta ennen liikaa perityn veron tilittämistä valtiolle, on veron perintä oikaistava. Samoin on meneteltävä, jos veroa on peritty muutoin liikaa.

10 b §

Poiketen siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavasta osingosta peritään lähdeveroa 15 prosenttia, jos maksaja on 2 ja 3 momentissa tarkoitetulla tavalla riittävän huolellisesti varmistanut, että osingon saajaan sovelletaan kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Jos sopimuksen mukaan Suomella on kuitenkin oikeus periä osingosta veroa enemmän kuin 15 prosenttia, vero peritään sopimuksen mukaisesti.

Selvityksenä osinkoa koskevien määräysten soveltumisen riittävän huolellisesta varmistamisesta pidetään sopimusta, jossa joko tilinhoitajayhteisö tai tilinhoitajayhteisön asiamies ja ulkomainen omaisuuden-

hoitaja sopivat hallintarekisteröidyn osakkeen säilyttämisestä. Sopimuksen mukaan omaisuudenhoitajan tulee:

1) ilmoittaa osingonmaksua varten valtio, jossa lopullisen osingon saajan kotipaikka on, ja vakuuttaa, että Suomen ja kyseisen valtion välisen kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevan sopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä sovelletaan osingon saajaan;

2) sitoutua ilmoittamaan välittömästi tilinhoitajayhteisölle tai tämän asiamiehelle 1 kohdassa tarkoitettuja seikkoja koskevista muutoksista; ja

3) sitoutua pyydettyä ilmoittamaan osingon saajan nimi, syntymäaika, mahdollinen muu virallinen tunnistetieto ja osoite kotivaltiossa sekä toimittamaan asianomaisen valtion veroviranomaisen antama todistus osingon saajan verotuksellisesta asuinvaltiosta.

Lisäksi edellytetään, että ulkomaisen omaisuudenhoitajan kotipaikka on sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella on kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskeva sopimus. Omaisuudenhoitajasta on myös oltava osingonjakohetkellä merkintä verohallinnon ylläpitämässä ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisterissä.

Tilinhoitajayhteisön tai tämän asiamiehen on pyynnöstä toimitettava hallintarekisteröidyn osakkeen liikkeeseenlaskijalle 2 momentissa tarkoitettu sopimus tai siitä kopio siltä osin, kuin sopimus sisältää 2 momentissa tarkoitettuja tietoja.

10 c §

Merkintä ulkomaisesta omaisuudenhoitajasta ulkomaisten omaisuudenhoitajien rekisteriin tehdään omaisuudenhoitajan hakemuksesta. Hakemuksessa on ilmoitettava hakijan yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot ja yhteystiedot. Lisäksi hakijan on vakuutettava, että sen tekemät hallintarekisteröityjen osakkeiden säilyttämistä koskevat sopimukset täyttävät 10 b §:n 2 momentin edellytykset.

Rekisteristä voidaan poistaa se, joka jättää olennaisella tavalla noudattamatta 10 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen sopimuksen ehtoja tai tiedonantovelvollisuuksia koskevia säännöksiä, sekä se, joka sitä pyy-

tää. Rekisteriin voidaan jättää merkitsemättä hakija, jonka voidaan olettaa aiempien laiminlyöntien perusteella olennaisesti laiminlyövän edellä tarkoitettua velvollisuutensa.

Rekisteriin sovelletaan soveltuvin osin, mitä ennakkoperintälaissa säädetään ennakkoperintärekisteristä.

10 d §

Jos maksajalla ei ole vuosi-ilmoitusta antaessaan käytettävissään tietoja osingon saajasta, vuosi-ilmoituksella annetaan ulkomaisen omaisuudenhoitajan tiedot. Kotivaltioksi ilmoitetaan kuitenkin osingon saajan kotivaltio. Lisäksi on annettava tieto siitä, onko osingonmaksun perusteena olevan osakkeen omistusoikeus hallintarekisteröity ja hallitaanko osaketta omaan vai toisen lukuun.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 10 b—10 d §:ää sovelletaan osinkoon, joka saadaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006 tai sen jälkeen.
